СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. — Олифантъ, Па. Четверъ 25-го Липня 1901. — Число 30.

Переглядъ тыжневый.

Зъ последныхъ страйковъ, що больше дотикають нашихъ людей, треба згадати страйкъ (stationery) фаерменôвъ и страйкъ сталевый. Страйкъ фаерменôвъ не удавъ ся, бо деякѝ фаермены належать до фаерменскои юніи и тѝ страйкували, другѝ належать до майнерскои юніи и тѝ не могли страйкувати, бо звязанѝ умовою, котрои сила скôнчить ся доперва въ апрѣлю слѣдуючого року. Ходило имъ о зменчене годинъ працѣ и пôднесене платнѣ. Деякѝ компаніи пристали на ихъ жаданя а деякѝ нѣ. Страйкъ закôнчивъ ся головно длятого, що черезъ страйкъ фаерменôвъ були-бъ мусѣли всѣ робôтники, що роблять коло угля »штапувати«, а на се не згодилась майнерска юнія.

Страйкъ сталевый мавъ иншѝ причины. До сталевого тросту належать деякѝ фабрики, що давали роботу лишь юнійнымъ робôтникамъ и фабрики, що давали роботу такъ юнійнымъ якъ й неюнійнымъ людямъ. Коли утворивъ ся »Біліоновый сталевый тростъ« (The U. S. Steel Corporation), тогды юнія робôтникôвъ занятыхъ при выробѣ желѣза, стали и цины — (Amalgamated Association of Iron, Steel & Tin Workers) хотѣла, щобы тростъ дававъ однакову платню всѣмъ робôтникамъ, що роблять въ тростовыхъ фабрикахъ, безъ взгляду на се, чи они належать до юніи або нѣ, однакъ тростъ на се не згодивъ ся. Причина сего жаданя була така, що тростъ посылавъ бôльшу часть ордерôвъ своимъ неюнійнымъ фабрикамъ, а юнійнѝ не мали що робити, словомъ, хотѣвъ юнійныхъ робôтникôвъ знищити, а юнію розбити. Зъ того повставъ страйкъ, до котрого прилучились такожь многѝ неюнійнѝ робôтники, а скôнчитись повиненъ побѣдою робôтникôвъ, бо товариство робôтниче Американска Федерація Працѣ, що мае понадъ два міліоны членôвъ, обѣцяло въ разѣ потребы зложити мѣсячно 2 міліоны долярôвъ на потребы страйкуючихъ.

Якъ борба противъ вызыску капіталістами росте въ Америцѣ, показуе демократична конвенція, що вôдбулась послѣдного тыждня въ мѣстѣ Columbus, O., котра поставила на першôмъ мѣсци въ своѣй платформѣ жадане, щобы всякѝ компаніи капіталістôвъ оподатковувати пôсля вартости ихъ маєтку на рôвнѣ зъ другими людьми. Рôвно-жь кандидатомъ на ґубернатора поставлено чоловѣка, що тримавъ всегда сторону простыхъ людей въ борбѣ зъ вызыскувачами.

На пôдставѣ проклямаціи президента, около 5 міліонôвъ акрôвъ (13.500 гомстедôвъ), давнѣйше индіянскои землѣ будуть отворенѝ для поселеня 6. августа. Около 90 тысячь людей подали прошене о гомстеды, бо земля въ територіи Склагома є дуже богата. Гомстедъ дôстане лишь сей, хто вытягне льосъ. И такъ бѣлѝ засядуть индіянску землю, а зъ Индіянами що буде?

Анґлія знову дôстала по носѣ за се, що хотѣла кольонізувати пол. Африку канадійскими воявами, котрыхъ служба скôнчилась. Канада запротестувала противъ сего, кажучи, що она сама людей потрѣбуе.

Зъ Хинъ доносять, що урядники хиньскѝ роблять всѣ приготованя до поворогу цѣсаря до Пекину. Li-Hung-Chang зажадавъ, щобы чужѝ войска були выцофанѝ до 15 августа, на що союзники згодились. Рôвно-жь доносять, що чума страшно ширить ся въ деякихъ околиць Хинъ. Въ мѣсту Amoy умирае 100 людей денно на сю слабôсть. Въ провінціи Chili розбишаки на добре ґаздують. Выслане противъ нихъ войско хинске зôстало побите, при чôмъ 100 людей згинуло. Фортъ въ мѣстѣ Таку мае бути знищеный.

Два рускѝ послы — д-ръ Окуневскій и д-ръ Олесницкій порушили онóгды въ галицкôмъ соймѣ двѣ дуже важнѝ и пекучѝ справы для Русинôвъ: заснованя руского університету и подѣлу галицкои рады шкôльнои на секцію руску и польску. Якъ звѣстно, галицкѝ верховоды зовсѣмъ не стоять о народну просвѣту, а тымъ бôльше о просвѣту руского хлопа. Цѣлѝ поколѣня тыхъ нещасныхъ истотъ родять ся и гинуть анальфабетами (неписьменными); не знають о свѣтѣ божôмъ, о поступѣ и подвигахъ людскости, о тôмъ всѣмъ, що приносить духовый розвôй и знане. Для нихъ штука читаня и писаня все ще зôстае величезною тайною, хотяй для письменныхъ и цивілізованыхъ народôвъ не суть вже нынѣ тайною навѣть морскѝ глубины, нутрô землѣ и поверхня тѣлъ небесныхъ. Міліоны сихъ нещасныхъ, се жертвы польскои шляхты, мучники безсовѣстныхъ катôвъ, котрѝ систематично мучать ихъ и попыхають въ темноту.

Послѣдный выслѣдъ статистичный говорить, що на 7 міліонôвъ 316 тысячь 23 душь населеня Галичины є 4 міліоны 660 тысячь 416 анальфабетôвъ, себто такихъ, котрѝ не умѣють анѣ писати, анѣ читати. Вôльша половина — и ажь страхъ подумати! Щось подôбного не водить ся нѣ въ однôй конституційнôй державѣ. А наколи ще застановимось, що бôльше якъ двѣ третыхъ анальфабетôвъ суть Русинами, бо рада шкôльна є въ польскихъ рукахъ, котрѝ бôльше дбають о захôдно-польску часть Галичины якъ о всхôдну, заселену Русинами, тодѣ подѣлъ рады шкôльнои краевои на секцію руску и польску покаже ся конечнымъ. Руска рада шкôльна нехай бы она була й якою, старала бы ся скорше о просвѣту свого народа, чѣмъ п. шляхтичѣ, або ворожѝ намъ польскѝ гакатисты.

Анґлійска ґазета „Daily Express“ доносить, що дня 15. с. м. прійшло у Львовѣ до великихъ робôтничихъ розрухôвъ и проливу крови. Кôлька тысячь голодныхъ робôтникôвъ переходили демонстранційно улицями мѣста, а коли поліція хотѣла ихъ розôгнати, прійшло до бійки. Ту и тамъ будовано навѣть барикады. Завôзвано вконци войско, котре мусѣло ихъ баґнетами добувати, въ наслѣдокъ чого є до 100 людей раненыхъ и забитыхъ.

Мале королѣвство Бельґія заражуе ся вôдъ своеи поступовои сусѣдки Франціи и поступовѝ течіѣ чимъ разъ бôльше порывають еѣ. Въ часѣ остатныхъ выборôвъ до парляменту побѣдили тамъ поступовѝ сторонництва, котрѝ теперь всѣма силами старають перепровадити въ краю многѝ реформы. Въ першôй мѣрѣ ходить имъ о шкôльництво, а що партія консерватистôвъ (панôвъ) и правительство не мають охоты уступати имъ, прійшло дня 19. с. м. до небувалои бучи въ часѣ засѣдань парляменту въ Брукссели. Вже послы зачали були брати ся за чубы, каламарѣ лѣтали, неначе громы, коли въ тôмъ президентъ заявивъ, що замыкае сесію, а сторожа завôзвала послôвъ, щобы розôйшли ся.

Французка палата послôвъ переперла на початку сего мѣсяця законъ о обезпеченю робôтникôвъ на старôсть и о запроваджено двολѣтнои службы при войску. Той послѣдный зôставъ вже навѣть потверджений черезъ сенатъ и незабавки увôйде въ жите. Є се опять два великѝ кроки напередъ въ житю сеи державы, що вôдъ часу великои французкои революціи и страченя короля Людвика XVI., всегда показувала дорогу прочимъ державамъ и народамъ до отрясеня ся зъ недолѣ.

Пôсля урядовои лісты страты Анґлійцѣвъ въ полуднево-африканьскôй вôйнѣ за мѣсяць червень представляють ся якъ слѣдуе: убитыхъ 15 офіцирôвъ и 152 воякôвъ; раненыхъ 42 офіцирôвъ и 464 воякôвъ; зъ тыхъ померло въ наслѣдокъ ранъ 6 офіцирôвъ и 60 воякôвъ. Трехъ офіцирôвъ и 75 воякôвъ полонено. Нѣчого однакъ не говорить се справоздане о тыхъ воякахъ, котрѝ занепали на рôжнѝ недуги. Мабуть боить ся анґлійске правительство подавати все до загальнои вѣдомости, бо (якъ доносять приватнѝ корреспонденты) недужихъ мае бути дуже много. Тодѣ повставъ бы ще бôльшій крикъ, щобы вже разъ закôнчити вôйну. Доносять такожь, що ихъ страты зъ сего мѣсяця будуть о много бôльшѝ, бо одна лишь колюмна пол. Диксона въ часѣ маршу на Ціrустъ стратила бôльше якъ 100 людей, а пôдъ Hont-Кор дня 11. с. м. забили або ранили имъ Буры 120 воякôвъ, вôдобрали одну канону и забрали много засобôвъ въ живности, амуніціи и пр. Цѣкаве, що Кіченеръ тратить що разъ бôльше въ опиніи загалу; всѣ уважають его за звѣра; цѣла анґл. поступова праса кричить на него въ страшный спосôбъ, а навѣть ходить чутка, немовь бы правительство мало его незабавки вôдкликати зъ пол. Африки. На его мѣсце прійшовъ бы ґенералъ Bindon Blood.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Липень.		
25	Ч.	Провла, Иларія
26	П.	† Гавріила
27	С.	Акилы, Іуста
28	Н.	8. † Владиміра
29	П.	Аѳиногена
30	В.	Марины
31	С.	Якинѳа

— **Незвычайно** смѣлого рабунку и нападу на поѣздъ желѣзницѣ Great Northern доконали розбишаки въ околици мѣсточка Вайґнеръ, Мон. Було ихъ всего на всего трехъ — и въ часѣ, коли два зъ нихъ чекали въ догôднôмъ мѣсци, оденъ дôставъ ся на поѣздъ, револьверомъ змусивъ машиністу до задержаня машины и опущеня свого мѣсця, тай давъ знакъ прочимъ двомъ, щобы брали ся до роботы. Тѝ розпочали теперь стрѣляти до подорожныхъ такъ довго, ажь тѝ поховали ся; опôсля вступили до почтового воза, розбили касу, забрали 82 тысячѣ долярôвъ, и сѣвши на конѣ, утекли. Желѣзнича компанія назначила за ихъ зловлене 5000 долярôвъ, и послѣднѝ вѣсти доносять, що грошѣ доконали свого. Кôльканайцять оружныхъ людей пустило ся за ними на здогôнъ, и дня 11. с. м. полапали.

— **Спека** и посуха заподѣяли сего року въ Америцѣ міліоновѝ шкоды. Въ рôльничихъ стейтахъ, якъ: Texas, Nebraska, Arkansas, Minnesota, Wisconsin и Illinois пекло страшенно, а дощѣ дуже мало перепадали. Ще гôрше дѣяло ся въ Missouri, Kansas, Oklahoma, Indian Territory и Iowa, бо тамъ горячь доходила до 110 степенѣвъ а вôдъ весны нѣхто й не бачивъ дощу.

— **Грозный** пожаръ навѣстивъ онóгды портъ Metropolitan Coal Co. въ Boston, Mass. Згорѣвъ оденъ корабель наповненый углемъ, 4 великѝ будынки, 20 коней и бôльше якъ 100,000 тонъ угля на складѣ. Шкоду обчисляють на 600 тысячь долярôвъ.

— **Колесо,** що важило 2000 фунтôвъ и оберталось 215 разôвъ на минуту, пукло въ часѣ розгону въ млынѣ фірмы Valley, въ Youngstown, O., и розлетѣлось на куснѣ. Майже чудо стало ся, що нѣхто не згинувъ, бо въ млынахъ працювало до 1000 людей, а пукнене колесо зъ такою силою розлѣтало ся, що ажь завалило одну стѣну, а декотрѝ кавалки зъ него попадали чверть милѣ за фабрикою.

— **Вôйсковыхъ** воздухоплавцѣвъ въ Петербурзѣ (Росія) спрѣтило 17. с. м. велике нещасте, бо коли взнесли ся въ гору на кôлькадесять метрôвъ, експльодувавъ бальонъ и всѣ попадали на землю. Оденъ воякъ стративъ при тôмъ жите, а 20 потовченыхъ.

— **„Прѣпорецъ“** — болгарска ґазета, пише, що занесена до Константинополя джума, ширить ся тамъ не на жарты. Нема дня, щобы не забрала она кôлька жертвъ — а лѣкарѣ боять ся, що теперь, въ часѣ лѣтнои спеки, розпаношить ся ще гôрше.

— **Скаженина** лінчованя ніґрôвъ въ Америцѣ переходить вже всякѝ границѣ. Дня 16. с. м. кôлько-тысячна товпа бездушникôвъ въ Чікаґо, Илл. повѣсила на лѣхтарни ніґра Л. Домаса и то за се, що хотѣло ся му пити и вкравъ фляшку воды, званои »попу«. Встыдъ и огида для цивілізованыхъ людей!

— **Збожеволѣвъ** пôдчасъ сповѣди уланъ Ю. Тодъ въ францисканьскôмъ костелѣ въ Преш̌бургу, на Угорщинѣ, и зъ шаблею въ рукахъ, кинувъ ся на присутныхъ тамъ людей. Въ костелѣ повставъ букъ великій переполохъ, але 6 сильныхъ хлопôвъ вспѣло нарештѣ обезъоружити божевôльного, звязати и вôдвезти до шпиталю. Двохъ людей, а мѣжь ними й мѣсцевый священникъ, потерпѣли тодѣ зъ руки божевôльного досыть тяжкѝ раны.

— **Немалый** хосенъ мають Спол. Державы пôвн. Америки зъ полуднево-африканьскои вôйны, бо пôсля справоздана торговельникôвъ, закупили ту Анґлійцѣ самыхъ мулôвъ до пол. Африки за 10 міліонôвъ долярôвъ. Зъ початку куповано конѣ, але коли пересвѣдчились, що конѣ не можуть довго выдержати полуднево-африканьского пôдсоня, почали тысячами горнути американьскѝ мулы.

— **Нарокомъ** мужа а нехотячи любовника отроѣла М. Стакôтова зъ Нового Саду, на Угорщинѣ. Мужь еѣ бувъ нехорошій, старый и въ додатку налоговый піякъ, а що она була залюблена въ молодôмъ учителю Иваничу, пôйшла до ворожки Чупѣчовои зъ просьбою, щобы дала для неи трôйла, якимъ можна бы позбути ся мужа. Згода въ згоду, ворожка вышукала трôйло, розумѣесь за добру заплату, порадила доливати его потрохи до горѣвки, вôдъ чого нещасливый до мѣсяця й померъ. Однакъ по смерти мужа, зобачила Стакôтова зъ великимъ страхомъ, що любовь учителя почала до неи остигати. Йде проте ще разъ до ворожки и просить о средство, вôдъ котрого учитель почавъ бы еи по давному любити. Ворожка такъ здѣлала — дала якійсь лѣкъ, але показалось, що се такожь було трôйло, бо коли учитель выпивъ его, занедужавъ, тай згинувъ. Родина учителя спровадила лѣкаря, котрый пôзнавъ причину смерти, давъ знати властямъ, а теперь такъ Стакôтова, якъ и ворожка сидять въ арештѣ.

— **Майже** третина мѣста Сокаль (Галичина) упала жертвою пожежѣ. Выгорѣвъ т. зв. Старый ринокъ, Зарваниця и улицѣ: Швецка, Кравецка, Миколаѣвска и Шляхоцка. Загаломъ згорѣло 200 домôвъ, а около 3000 людей осталось безъ стрѣхи и хлѣба.

— **П. Ив. Павлишинъ** зъ Kekaha на Гавайскихъ островахъ пише намъ: Доношу вамъ, що мы здоровѝ. Тутъ насъ робить пятьохъ, двохъ парубкôвъ а трехъ жонатыхъ. Робота наша несогôрша, платять намъ 26 долярôвъ мѣсячно, або одного доляра денно. Показуе, що може пôзнѣйше лѣпше буде, бо потрохи идуть Джяпаны (Японцѣ) зъ сихъ островôвъ. Пôзнѣйше показуе, що выйдемо хоть на 2 доляры денно, бо якъ мы брали на контрактѣ по 18 долярôвъ, а теперь пôдбôльшивъ ще 8 долярôвъ. (Мы радили-бъ нашимъ людямъ братись до фармерованя на Гаваяхъ, бо тамъ земля дуже урожайна. Переносячись зъ Гавайскихъ островôвъ до Спол. Державъ або Канады не полѣпшать они своеи долѣ, хиба будуть мати тую пріемнôсть, що будуть жити мѣжь своими.)

— **Панна** Зайцъ зôстала именована г. зв. Deputy шерифомъ въ Топецѣ, Канс. Єсть се перший выпадокъ, що дѣвчина шерифомъ въ Америцѣ.

— **Въ** Бразиліи, въ мѣстѣ Буеносъ Айресъ заносить ся на революцію, длятого оголошено тамъ станъ облоги и спроваджено войско. Треба знати, що тамошнѝ вояки и полісмены суть найбôльшѝ злодѣѣ въ свѣтѣ.

— **Маґазинъ,** що належавъ до желѣзницѣ Burlington & Missouri, вылетѣвъ въ воздухъ, въ наслѣдокъ чого згинуло 8 людей, а кôльканайцять зôстало раненыхъ. Въ маґазинѣ находило ся много динаміту, якій експльодувавъ въ наслѣдокъ удареня клевцемъ и зъôдси се нещасте.

— **Выкинули** ґрате на улицю бувшому мейорови мѣста въ Трентонъ, Н. Дж. за те, що не мавъ чимъ заплатити помешканя. Се найлучшій доказъ, що въ Америцѣ гоноры не мають жадного значѣня, лишь долярь пануе.

Яка буде погода?

Таке пытане сими днями є справдѣ найважнѣйше. Предсказуване погоды есть рѣдко коли точне, але все, а специяльно пôдчасъ спеки, кождый може зъ певностію уживати Тринера Американьскій Еліксиръ гôркого вина яко найлѣпшу забеспеку и медицину противъ всякихъ слабостей, котрыхъ причиною є зле повѣтре и пожива. То все потверджають найлѣпшѝ лѣкарѣ и доказують тысячѣ людей, котрѝ були вылѣченѝ зъ небеспечныхъ слабостей жолудка, печѣнки и почокъ. Противъ лѣтныхъ слабостей нема певнѣйшого лѣку, а рôвночасно пріемнѣйшого и бôльше угашаючого спрагу напитку, якъ Тринера гôрке вино, але лишь одиноке оригінальне, котре выробляе выключно лишь Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. и нѣхто инший. Се вино можна дôстати въ аптикахъ, але памятайте, не берѣть жадного якъ лишь Тринера, бо лишь се одно вино ґарантуе добродѣйный результатъ. Не вѣрте нѣкому, що одно вино є такъ добре, якъ и друге. Не жартуйте зъ здоровемъ пôдчасъ сеи такъ небеспечнои погоды и тримайте пôдъ рукою сей такъ певный лѣкъ противъ злыхъ наслѣдкôвъ горяча. Сей лѣкъ взмôцняе и оживляе тѣло и розумъ и надсылае здоровый сонъ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

ВЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЄМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выданництвъ.

На увагу

Митрополитѣ и достойникамъ рускои церкви въ Галичинѣ!

Въ деякихъ польскихъ часописяхъ Спол. Державъ появилось письмо якогось латиньского місіонара зъ Канады, котре подаю понизше въ перекладѣ. Насамперед оно появилось въ „Dzienniku Chicagowskim“ безъ жадныхъ обясненъ, а опôсля передруковавъ его бôльше безпартійный католикъ „Wielkopolanin“ пітсбурскій, затитуловавши: Rusini w Kanadzie. „Dziennik Ch.“ выдають знанѝ »пріятелѣ« Русинôвъ, оо. Змартвыхвстанцѣ (по нашому Воскресенцѣ), а „Wielkopolanina“ польскій священникъ зъ Прусъ, тымъ то ѝ дасть ся выяснити сей додатокъ „Rusini w Kanadzie“.

Письмо сего лат. місіонара звучить:

„Prince Albert, 15. червня 1901.

Поважана Редакціе! Кôлька разôвъ шукавъ-емъ помочи у моихъ родимцѣвъ по тôй сторонѣ океану и — дякувати Богу — мое довѣре завсѣгды оказувалось усправедливленымъ.

Зновъ конечность повѣреныхъ (!?) менѣ душъ, змушуе мене просити о помôчь; 2 до 3 тысячь е повѣреныхъ мому стараню. Всѣ они пришельцѣ зъ Галичины. Не мають анѣ костела, анѣ школы и опущенѝ та розпорошенѝ живуть по широкихъ преріяхъ.

На жаль остатными часами розпочавъ ся тутъ рухъ дуже небезпечный, а именно вôдступлене вôдъ костела римо-католицкого. Цѣлѝ кольоніи прилучились вже до церкви схизматицкои російскои (т. зв. православнои).

Єдинымъ средствомъ до уратованя тыхъ душъ есть выбудовати сейчасъ костелъ, щобы въ той способъ утримати ихъ въ вѣрѣ правдивôй. Дѣло се выкôнчити треба ще въ протягу бѣжучого лѣта.

Але бракуе всього. Тымъ то Васъ, милѝ пріятелѣ, горячо прошу о малу милостыню. Не допустѣть, щобы тѝ душѣ затратились. Се справа свята, яку поручаю Вашому милосердію. Якже щедро вынагородить кожду милостыню Богъ, котрый не вôдмовляе нагороды тому, що подасть склянку воды прагнучому!

Не погорджуйте прозьбою убогого місіонаря. Кожду жертву можна присылати на руки мои, або на адресу епископа: Rt. Rev. Albert Pascal, O. M. S. Prince Albert, N. W. Ty., Canada, долучивши дописку „for Galician Church“ . . . .

O. Wil. Brueck, O. M. I.
Prince Albert, N. W. Ty., Canada.“

Обясненъ се письмо не потрѣбуе. Я тôлько зазначу, що для насъ Русинôвъ такъ римскій католицизмъ, якъ также російске православіе есть убійчою отруею, противъ котрыхъ мусимо боронитись всѣми силами. Мы жителѣ вôльнои землѣ Вашинґтона бачимо се ясно не тôлько на Галичинѣ, але также на Бразиліи и Канадѣ, та на собѣ самыхъ въ Спол. Державахъ. Документôвъ політики злочину, выконуванои на поневоленыхъ нашихъ еміґрантахъ, мы вже подавали досыть и будемо подавати доси, доки не допровадимо до такого стану, що Русинъ буде мôгъ самъ йти дорогою просто до неба безъ начальства всякихъ опѣкунôвъ.

А тымъ часомъ поважусь спытати: що Вы на се скажете, — Вы — нашѝ батьки и ґенералы на горѣ св. Юра? Особливо Вы, начальный ґенерале о. Митрополитъ? Вы-жь, будучи въ Бережанахъ, публично заявили, що такъ полюбилисьте и пôзналисьте той (?) нарôдъ, що пôдъ тымъ взглядомъ уважаете себе совершеннымъ, — проте якъ маемо толкувати и розумѣти ту совершенность, сли до 30 тысячь Русинôвъ въ Канадѣ не мають анѣ одного доси свого душпастыря, до Спол. Державъ мимо просьбъ не хочете выслати, а руска церква и обрядъ въ Бразиліи, где е до 60 тысячь Русинôвъ засудженѝ на загибель, бо такъ сподобалось кардиналови, о. Ледоховскому?

Братя! Що буде, Богъ знае, а тымъ часомъ борѣмъ ся въ надѣѣ на лучшу долю. Нѣхто намъ не поможе, сли самѝ собѣ не поможемо — се стара правда. Прочь зъ опѣкунами! Лѣпше згинути чесно въ борбѣ, якъ гинути поволи въ чужôмъ ярмѣ — переказували намъ нашѝ предки.

Ярославъ Л.

Треба намъ образкôвъ!

Вы знаете, панове братя, що »Союзъ« хоче выдати календарь на рôкъ 1902, але не знаете ще може, що въ тôмъ календари мають бути выдрукованѝ образки, що показували бь жите всѣхъ заморскихъ Русинôвъ, що розкиненѝ по Сполученыхъ Державахъ. Канадѣ, Бразиліи, Гавайскихъ островахъ, Филипинахъ и где тôлько они не живуть на американьскôй земли, або близько неѣ. Такъ, образки такѝ мають бути друкованѝ и мы певнѝ, що кождый радъ бы такѝ образки бачити, але щобъ они були дѣйстно надрукованѝ, на се треба помочи всѣхъ заморскихъ Русинôвъ. Треба, щобъ въ кождôмъ кутику, где жіють нашѝ люде, знайшовъ ся розумный, чоловѣкъ патріотъ, що поаґітувавъ бы за тымъ, а потôмъ прославъ намъ фотоґрафію церква, школы, читальнѣ, братства, хору, музыки, банды, ве ѣля, хрестинъ, похорону, домôвъ въ якихъ мешкають нашѝ люде, Русинôвъ при роботѣ и т. п., словомъ якій небудь образокъ, що показувавъ бы, якъ жіють нашѝ люде. Образки такѝ треба посылати впростъ на адресу: Rev. A. Bonchevskey, 10 May Str., Ansonia, Conn. або до редакціи »Свободы«. Розумѣе ся, що нѣхто не повиненъ чекати, анѣ опускатись на тое, що другій се зробить, але кождый повиненъ самъ взятись до дѣла и постаратись о такій образокъ та прислати его сейчасъ, бо календарь выйде скорше сего року, якъ въ роцѣ минувшôмъ.

Ану Русины, порухайтесь троха; та-жь се не велика робота, а буде вамъ честь и слава, бо и другѝ люде про васъ довѣдають ся и то не лишь тутъ, але и въ старôмъ краю!

Дописи.

Зъ Mt. Carmel, Pa.

Въ Мт. Кармель вôдбувъ ся въ недѣлю, 14. юлія с. р. испытъ дѣтей, що ходили до рускои школы.

По вечѣрни зôбрало ся до 40 дѣтей въ гали церковнôй. Поприходили такожь и декотрѝ дбалѝ о своихъ дѣтей батьки та матери. Испытувавъ о. Ст. Макарь. Дѣти дуже красно вôдповѣдали на пытаня зъ катехизму. По руски писати и читати научили ся декотрѝ дѣти вôдзначаючо, розумѣе ся тѝ, котрымъ дбалѝ родичѣ не дали пустувати по улицяхъ, але посылали кождый день на науку. Декляціями и спѣвомъ малѝ 8 або 9 лѣтнѝ дѣти попросту очаровували слухачѣвъ. Мимоволѣ насувала ся гадка, що рускій нарôдъ не може вынародовитись, если буде мати такихъ священникôвъ, якимъ есть о. Ст. Макарь. Признане належить ся дякоучителеви п. Ст. Шиманьскому за ревне сповнюване своеи задачѣ.

Тутейша парохія устрое пікнікъ въ суботу 20. юлія на дохôдъ маючои будувати ся плебаніи и школы.

А. П.

Зъ Ethelbert, Man., Canada.

Весна сего року у насъ була мокра и зимна до половины мая. Друга половина мая була суха и тепла, а цѣлый червень падали дощѣ. На мокроватыхъ фармахъ повымакали бараболѣ, а декуды навѣть и збôже, но на сухихъ фармахъ урожаѣ заказують ся дуже добрѝ. 11-го червня бувъ морозъ, котрый пошкодивъ яринѣ, но збôжу не пошкодивъ. Старшѝ фармеры вже привыкли до такого гостя якъ морозъ въ червни, но свѣжимъ еміґрантамъ выдае ся се дуже страшно.

Сеи весны приѣхало тутъ на нашу кольонію кôльканайцять рускихъ родинъ зъ Галичины, тай ще все приѣзджають по трохи. Бѣдаки порозмѣщувались въ комôрнôмъ по старшихъ фармерахъ тай лазять по уха водами шукаючи фармôвъ. А добрыхъ фармôвъ близько Ethelbert вже нема (хиба компанійнѝ, котрѝ треба купити), треба ити 15—20 миль, а нашому чоловѣкови, свѣжому еміґрантови страшно рушати ся такъ далеко вôдъ своихъ людей, длятого беруть и найгôршѝ фармы, або складае ся ихъ кôлькохъ и купують компанійнѝ фармы, абы тôлько бути близько своихъ людей. А на тôмъ дуже зле выйдуть, бо на такихъ фармахъ чоловѣкъ не годенъ нѣколи доробитись. Длятого я не радивъ бы нашимъ людямъ ити на старѝ кольоніи, бо на старыхъ кольоніяхъ добрыхъ фармôвъ до браня (Homestead-ôвъ) вже нема, бо прецѣнь нѣхто не дурный брати лиху фарму, а добру лишати комусь, що мае приѣхати за рôкъ або два. Кождый бере лѣпше, а гôрше лишае ся тымъ, котрѝ приѣдуть пôзнѣйше. Длятого найлѣпше було бы, якъ приѣде партія еміґрантôвъ до Вінніпеґъ, щобы тѝ зложили ся двомъ-тромъ розумнымъ людямъ на дорогу и выслали ихъ оглянути якусь нову околицю. Примѣромъ вôдъ насъ якихъ 25 миль на пôвнôчный захôдъ есть околиця Pine River, а ще трохи дальше друга околиця Duck River. Тамъ ходивъ и оглядавъ тѝ околицѣ аґентъ для Русинôвъ П. Вудъ и казавъ, що тамъ есть богато добрыхъ фармôвъ на захôдъ вôдъ колѣевои дороги. Варто, щобы Русины тамъ оглянули и если суть добрѝ фармы — тамъ осѣдали. На слова прав. аґентôвъ въ Вінніпеґъ нема що спускати ся, бо они звычайно засылають нашихъ людей въ найгôршѝ околицѣ (пр. Сифтонъ и Shoal Lake въ Манітобѣ и Rosthern въ Саскачеванѣ). Правительство знае, що Русины будуть сидѣти де ихъ зашлють, а иншѝ мудрѣйшѝ народы не хотять, але самѝ высылають своихъ делеґатôвъ и тѝ глядають имъ добрыхъ околиць. Хто мае досыть грошей, той може купувати фарму на старыхъ кольоніяхъ, на тôмъ не стратить, але хто мае мало грошей а купуе фарму, той дуже зле выходить, бо выдасть послѣдный центъ за фарму, а вôдтакъ господарку зачинати нема зъ чимъ. Або складають ся 4—5 на одну фарму! И що жь на такôмъ кавалку можуть доробити ся? Тутъ не Галичина и на 30—40 акрахъ не доробишь ся нѣчо.

На польске »Боже цилс« пришкандыбавъ до насъ кулявый пôпъ до своихъ овечокъ (тай певно и до барановъ — пр. зецера), щобъ доповнити свою бездонну кишеню, котра трохи выпорожнила ся въ процесѣ зъ Moskalem (баптискимъ місіонеромъ). Богослужене мавъ въ моего сусѣды ½ милѣ вôдъ моеи хаты, а на казаню такъ кричавъ, що я выразно чувъ въ своѣй хатѣ, якъ той »ревный апостолъ« гнавъ всѣхъ niedowiarków до пекла. Видко той кулявый мае якись тайнѝ зносины зъ чортами, бо де тôлько рушить ся, то всюды показують ся ему чорты и попередъ очи ему мигають. Цѣкавый той кулявый місіонаръ! Чому вôнъ не иде навертати тыхъ »проклятыхъ недовѣркôвъ—Москалѣвъ«, але тримае ся тôлько своихъ вѣрныхъ овечокъ. Та-жь тѝ »вѣрнѝ« не потрѣбують місіонара, бо они вже и безъ місіонара вѣрують въ него лѣпше якъ въ Бога, але нехай иде до тыхъ, на котрыхъ кричить, що не вѣрять въ Бога — тыхъ нехай иде навертати до своеи кошары.

М. Фекула.

Зъ Winnipeg, Man.

Правду каже стара приповѣдка: мудрый обѣцяе, дурный ся радуе.

Такъ дѣлають свягѣйшѝ синоды, и свѣтлѝ консисторіи, та преосвященнѝ отцѣ митрополиты у Галичинѣ зъ народомъ, що, выеміґрувавъ через недостатки та паньскѝ кайданы въ заморску Канаду. Поглядають на всѣ стороны свѣта, звôдки Г. Б. якого ревнителя та намѣсника Христа надôшле — та надармо ихъ выглядане. А гденекотрѝ держать ся обѣтницѣ львôвского митрополита О. Шептицкого, що обѣцявъ пôслати до Канады свого заступника-секретара, абы розглянувъ по канадійскихъ просторахъ помежи рускихъ поселенцѣвъ, чимъ они жіють та чи зможуть одного або двохъ слугъ божихъ выживити тутъ у канадійскимъ раю. Та все надармо. День за днемъ ся переминяе, а надѣя упадае, нарôдъ ся вынародовляе. А гденекотрѝ по кольоніяхъ та й церкви побудовали, на скôлько возможность ихъ выстарчала. Та и удержане могли бы дати. Правда, що не таке, якъ у Галичинѣ, але такой одна душа межи пару сотъ жителями може выжати. Хотяй въ симъ роцѣ комарôвъ множество е, що и бальсамъ не помôгъ и не пошкодивъ имъ, але не чути, абы кого у Канадѣ зъѣли зъ душею. Ба и тое сотворѣне часомъ придасть ся, бо вытягае кровь застарѣлу, то не треба на пявки то на баньки грошей выдавати. Тутъ чути, що есть много людей, що и за сповѣдею по кôлька рокôвъ чекають на свого обряду душпастыря, та и дѣтей много е неокрещеныхъ. А уже святъ не знають, та и самѝ зачнуть упоминати ся, бо сама руска природа до того тягне. То-жь вы всѣ ч. оо. въ Сполуч. Державахъ приложѣть ся зъ помочею, абы нашѝ братя Русины, котрѝ прагнуть творити одну родину ту на вôльнôй земли, не упадали въ такъ велике повижене, котрого всѣ народы не мають. Бо не лишь жаль, але троха и встыдъ намъ. Отъ напримѣръ тутъ у Виннипеґу, у Манітобѣ, прибувъ о. Д. Поливка, тай въ короткôмъ часѣ, тай зъ малои громады, бѣдныхъ людей, а прецѣнь ладный грôшь зложили, тай церковь, якъ е, така е, а все власна. Хотяй въ нѣй нѣчого нема та и довкола непорядокъ, лишь выгода людскимъ скотамъ та и всему. Та то всюда такъ бувае, якъ то кажуть, якъ Бога нѣтъ въ дома, то святѝ що хотять, то рос лять. То доконечно потрѣбно якогось священника, абы запровадивъ троха порядку, якій належить бути.

А. Зазло.

Читайте „Свободу“!

Кумъ Грицьи Василь.

Грицьспѣвае:

Русины бѣдують въ краю,
Бо тамъ всѣмъ лишь дай и дай!
Всѣ ихъ нищать, обдирають,
Душу зъ тѣла вытискають,
Ажь имъ остогидъ той край.
Москаль гнете, тиснуть Ляхи
Й на Мадярахъ щастя нѣтъ;
То-жь нещаснѝ бѣдолахи
Заберають свои лахи —
И вандрують въ божій свѣтъ.
Та що зъ того? Ихъ слѣдами
Пріятелѣ ихъ бѣжать,
Наче зъ вѣтромъ чорнѝ хмары —
Гнѣвъ, ненависть, брехнѣ, сварыЙ тымъ подôбна благодать...

Василь (входить): — Отъ й заразъ можна познати кому гараздъ на свѣтѣ; спѣвають собѣ немовъ соловѣй въ гаю.

Гр.: — Всякое дыханіе да хвалить Господа, а то вы?!

Вас.: — Та бачите, що я. Впрочѣмъ чого-жь ту такъ чудуватись?

Гр.: — Вы радше пытайте, якъ ту не дивуватись? Дуже часто десь теперь губите ся. Нынѣ диви ся, кумъ Василь заходять до мене, побесѣдують, забавлять ся, а за якійсь часъ и зô свѣчкою ихъ не найдешь. Сихъ кôлька тыжднѣвъ я вже бувъ свято переконаный, що вы понатягали порядно своихъ ближныхъ, забрали людскѝ грошѣ зъ бачку и драпнули свѣтами.

Вас.: — Агій на вашу голову! Та жь я ще, слава Богу, не перейшовъ на місіонарскій розумъ...

Гр.: — Ну а де-жь вы були?

Вас.: — Тамъ, де всегда бываю: при роботѣ, або дома.

Гр.: — Чому жъ нѣколи не заглянули до мене?

Вас.: — Вы заразъ все хотѣли бы знати! Постарѣете ся скоро.

Гр.: — Говорѣть, не бойте ся, я вже й такъ старый.

Вас.: — А не образите ся такъ, якъ то чинить редакторъ вôдъ »Злôстника«, коли иногдѣ напишуть ему правду въ »Свободѣ«?

Гр.: — Кажу вамъ, говорѣть, не лякайтесь, бо що редакторъ, то не я. Вôнъ и его партія погано теперь »посрамилась«, стратили свого проводира, сповѣдника и дописувателя, и попадають въ скажену лють.

Вас.: — Впрочѣмъ вже скажу вамъ все, але заспѣвайте ще разъ и докôнчѣть, перервану моимъ приходомъ пѣсню.

Гр.: — Охотно. (Зачинае спѣвати): Русины бѣдують въ краю...

Вас.: Нѣ! нѣ! не зъ початку, лишь вôдъ третои стрѣчки.

Гр.: — Най буде й такъ. (Спѣвае):

Та що зъ того? Ихъ слѣдами
Пріятелѣ ихъ бѣжать,
Наче зъ вѣтромъ чорнѝ хмары, —
Гнѣвъ, ненависть, брехнѣ, сварыЙ тымъ подôбна благодать...
Они въ Русинôвъ громадѣ,
Чи то дома, чи и тутъ,
Чи въ Паранѣ, чи въ Канадѣ
Стоять вѣчно на завадѣ;
Въ любвѣ жити не дають.

Вас.: — Власно тотѝ брехнѣ, ненависть, сварь, суть головными наслѣдками лиха мѣжъ америк. Русинами. Де оберни ся, де поглянь, всюды Русины пониженѝ, немôчнѝ, роздробленѝ, а все лишь черезъ се одно.

Гр.: — Треба намъ здоганяти прочѝ народы, бо наколи-бъ ненаше умыслове убожество, наколи-бъ мы були бôльше просвѣченѝ, певно не було-бъ сего лиха. Бракъ просвѣты вôдбивае ся найлѣпше въ интриґахъ, брехняхъ, ненависти и т. п.

Вас.: — Якъ разъ въ тôмъ, черезъ що я до васъ такъ довго не ходивъ...

Гр.: — Якъ? якъ? черезъ нихъ вы до мене не ходили? Конець свѣта! Чей-же не посудите мене, що занимаю ся интриґами и брехнями?!

Вас.: — Васъ нѣ, але куму Грициху, вашу жѣнку, гей. Говорять они помѣжь людей, що я въ краю розвозивъ мазь, моя жѣнка свинѣ пасла и т. и. Знаете самѝ, що се все неправда и она мене грызе.

Гр.: — Такъ? васъ сесе загнѣвало? Въ такôмъ разѣ смѣйте ся кумоньку; бабы зô скуки мелють иногдѣ языками, мовъ праниками, а вы собѣ зъ сего нѣчого не робѣть.

Вас.: — Та-жь вы передъ хвилею казали, немовь бы те все дѣлавъ бракъ просвѣты...

Гр.: — Ей що тамъ — вы моѣй жѣнцѣ повиннѝ дарувати, а впрочѣмъ, я еѣ нагрожу, щобы сего бôльше не робила.

Пôдс. Чалый.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ першôй половинѣ Юлія с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючѝ новѝ члены:

	Число въ гол. книзѣ
Shamokin, Pa.	
Угринъ Михаилъ	372
Mayfield, Pa.	
Оленичь Любка	81
Вавренъ Стефанъ	81
„ Мих.	84
„ Петро	84
Ґела Василь	86
Гойнякъ Микита	87
Франчакъ Андрѣй	88
Матѣйчакъ Параска	88

(Дальше буде.)

Д. Пирчь,
секретарь

ПОСМЕРТНѢ † ВѢСТИ.

Базарникъ Петро, родомъ зъ Панкнои, пов. горлицкого, въ Галичинѣ, самотный, лѣтъ 20, чл. братства св. Михаила зъ Westmoreland City, Pa. и чл. »Р. Н. Союза«, ч. гол. кн. 2138, зôставъ забитый дня 9. юлія с. р. при роботѣ въ желѣзнôй фабрицѣ.

Вѣчная ему память!

— **Поименный** выказъ членôвъ братства св. Петра и Павла въ Травґеръ, Па., котрѝ за 1901 р. надослали квоту $16.00 на Р. Н. Домъ Еміґр., а зложили по 50 ц. слѣдуючѝ:

1. Червѣнка, М. Єндрекъ, Ив. Гардый, І. Тирпакъ, М. Тирпакъ, М. Гудакъ, ст., М. Тирпакъ, мол., А. Тирпакъ, И. Фурѣвъ, А. Брозначь, І. Брозначь, І. Єнѣкъ, П. Єлѣньовскій, М. Войтила, М. Бусско, Ив. Гардый, мол., Ю. Крестишанъ, І. Блажко, В. Руждѣный, Ст. Войтила, Д. Филатъ, І. Ваврекъ, С. Ваврекъ, М. Бучко, ст., Ю. Чарницкій, А. Комаръ, А. Етаніславъ, І. Турчанъ, І. Дзюрипда, С. Дзюринда, В. Спѣрко, А. Ваврекъ.

К. Кирчôвъ, секретарь.

НОВИНКИ.

Достане безплатну пораду. Кождый, хто мае яку справу до суду въ старôмъ краю, и напише до головного уряду Руско Народного Емиґраційного Дому въ Америцѣ на адресу: Rev. N. Pidhorecky 76 Grand Str., Jersey City, N. J. Руско-Народ. Емиґраційный Дôмъ мае свого руского адвоката въ краю.

— **Свою** мачоху зарѣзавъ бритвою 13 лѣтный хлопчина, Йосифъ Станько, въ Угорскôмъ селѣ Тальмачь. Мачоха была, якъ то кажуть зъ пекла родомъ, малого Йосифа и его молодшу сестру Марусю била, морила голодомъ и въ рôжный иншй способы знущала ся надъ ними. Навѣть батькови не могли поскаржитись, бо по першѣ батько скорше вѣривъ мачосѣ, а по друге она опôсля ще гôрше збиткувала ся надъ ними. Хлопчина зъ жалю и злости рѣшивъ ся остаточно самъ дôхати кôнця лютой мачосѣ. Передъ двома тыжнями вôнъ вышукавъ батькову бритву и въ ночи, коли мачоха положилась спати, а батько поѣхавъ въ поле, тихцемъ закравъ ся до ей лôжка и перерѣзавъ ей горло вôдъ уха до уха.

— **Градовй** тучѣ навѣстили въ остатныхъ часахъ слѣдуючй судовй повѣты Галичины и Буковины: Бучачь, Белзъ, Богородчаны, Бурштынъ, Бережаны, Бережôвъ, Вôбрка, Борщôвъ, Воловецъ; Гвоздецъ, Козова Коломыя, Кимѣзка стр., Кальварія, Кулкôвъ, Мосты Великй, Львôвъ, Монастырска, Милець, Оттинія, Пôдгайцѣ, Перемышляны, Радехôвъ, Рава Руска, Рогатынъ, Сокаль, Снятынъ; Станиславôвъ, Судова-Вишня, Солотвина, Сучава, Товсте, Теребовля, Тернопôль, Винничь, Вишнѣвчикъ, Залѣщцѣ, Золочôвъ и Журавно. Въ деякихъ зъ сихъ повѣтôвъ, якъ пр. въ журавнѣньскôмъ было 37 случаѣвъ граду. За галомъ падавъ тамъ градъ сего року 253 разы.

— **Незнане** доси звѣря выкрыто въ державѣ Конго, въ Африцѣ. Природописцѣ, якй звидѣли тй краѣ, чули вôдъ тубыльцѣвъ, що тамъ жие дивный звѣрь, але нѣгде его не стрѣчали. Пôсля опису тамошного населения, звѣрь выглядае такъ: голова тапіра, конъска шія, уха ослячй, величина вола. На чолѣ мае червону смугу, а шія и хребетъ зъ помаранчевыми плямами. Его называли »окапі«. Ажь сего року Шведъ, Ерікссонъ, звидуючи тй краѣ надъ рѣкою Конго, забивъ кôлька штукъ »окапі«, тай выславъ шкôры зъ нихъ до британского природничого музею, вразъ зъ начеркомъ способу житя сего звѣрятя.

— **Островъ** Ellis Island, де находить ся т. зв. »кассель-гард-а«, буде вôдъ сторони джерзиєйского продовженый о 410 стôпъ, а въ той способъ, що мѣлкй мѣсця коло берега будуть подсыпанй землею, де незадовго мае тутешный рядъ выбудовати шпиталь для маринарки.

— **За** голосне читане біблии въ парку, въ Бостонѣ, Масс. зôставъ Лунсъ Марвалъ засудженый на $10 кары, бо на публичнôмъ мѣсци не вôльно людей непокоити.

— **Грôмъ** убивъ минувшого тыжня жену Ивана Лешка, въ Forest City, Pa., а ей мужа сильно покалѣчивъ. Тѣкъ само вдаривъ грôмъ въ двѣ стріткары, въ Vandling. Pa., однакъ не убивъ нѣкого.

— **Оденъ** богачь американьскій подарувавъ міліонъ доларôвъ на будову новыхъ церковь въ Америцѣ. На жаль рускй церквы зъ того ничь не достануть, бо Американцѣ пôдпирають лишь свои справы.

— **Стало ся** чудо въ канадійскôй рускôй кольоніи Ethelbert: оденъ Русинъ К.....цкій (шляхтичь) вôдразу забувъ руску мову и теперь говорить чисто »по польскtму«, якъ выпадае на шляхтича. Се наслѣдки кулявои місіи и галицкои темноты.

— **Испытъ** рускихъ школярѣвъ вôдбувъ ся 14. с. м. въ Jessup, Pa. Кромѣ школярôвъ, що ходили реґулярно до школы, а тыхъ було небогато, бо лишь 11, зôйшлись ще ихъ родичѣ, та цѣкавѣйшй зъ парохіянъ. Пытавъ дѣтей о. Арданъ. Испытъ показавъ, що дѣти не дармували, але вынесли немалу корысть зô школы, въ чѣмъ немала заслуга мѣсцевого дяко-учителя п. Ю. Бовинковича. Лишь бôльше заинтересованя ся школою зô стороны родичѣвъ, а слѣдуючій испытъ выпаде ще лѣпше.

Выборы въ Нидерляндіи, що вôдбувались минувшого мѣсяця, скôнчились побѣдою сполученыхъ католикôвъ и ультракальвиністôвъ. Обѣ тй силы ишли разомъ противъ лібераламъ и соціялістамъ, котрй домагались роздѣлу державы вôдъ церкви, якъ се е у насъ, знесеня науки якои небудь релігіи на коштъ державный, знесеня однои избы въ парляментѣ и протестували противъ выкиданя народного грошa на непотрѣбнй рѣчи. Клерикалы побѣдили пôдъ гасломъ, що держава мае служити церкви, не знати лишь чи на довго.

Въ Chicago хотять оподаткувати тй маетки церковнй, що не служать впростъ на цѣли богослуженя або науки. Є се добрый плянъ, котрый може захоронити Спол. Державы вôдъ сего, що було у Франціи, Кубѣ в Филипинахъ, где монахи не платили податкôвъ вôдъ своихъ величезныхъ маеткôвъ.

— **Олифантскй** школярѣ мали испытъ минувшои недѣлѣ. Бôльше про се напишемо другимъ разомъ.

— **Зъ** фонду на страйкерôвъ (вôнъ теперь звесь фондомъ народнымъ) выплатила »Свобода«, яко запомогу для Ив. Палиги, котрого пôдчасъ страйку засуджено несправедливо на пôвъ року арешту и $50.00 кары, **суму $10.00**. Грошѣ тй выслано на руки предсѣдателя братства св. Іоана Хрестителя въ Shepton, Pa. п. Гната Русиняка.

— **Выслѣдъ** спису населеня въ Галичинѣ зъ дня 31. грудня 1900. Староствъ (політичныхъ округôвъ) въ Галичинѣ е 78, а крôмъ того два мѣста зъ власнымъ статутомъ; судовыхъ округôвъ е 184; всѣхъ адміністраційныхъ громадъ е 6.228, а всѣхъ мѣсцевостей 7.113; дворскихъ обшарôвъ е 5301 зъ 5461 мѣцевостями.

Цѣле населене разомъ зъ войскомъ выносить 7,317.023 (6,607.816) (для порôвняня подаемо въ скобкахъ числа зъ 1890. р.) Зъ того е мущинъ 3,620.042 (3,260.433), а женщинъ 3,696.981 (3,347.383).

Що до вѣроисповѣданя е: римо католикôвъ 3,352.308 (2,997.430), греко-католикôвъ 3,103.410 (2,792.449), вôр.-кат. 1540 (1739), старокатоликôвъ е 13 (68), гр.-орієнтальныхъ 2157 (1429), вôрм.-орієнтальныхъ 1326 (401), евангеликôвъ аугсбурского вѣроисповѣданя (лютрôвъ) 39.328 (36 289), гельвецкого вѣроисповѣданя (реформ.) 5235 (4990), Анґликанôвъ 51 (63), Менонѣтôвъ 310 (454), Унѣтаріанôвъ 2 (5), липованôвъ 4 (3), жидôвъ 810.845 (772 213), магомеданôвъ 1 (6), иншихъ вѣроисповѣдань 223 (123), безвѣроисповѣдныхъ 215 (116).

Що до народностей (пôсля товарискои мовы) е Полякôвъ 3,989.538 (3,516.698), Русинôвъ 3,084.212 (2,832.043), Нѣмцѣвъ 201.846 (227.600), Чехôвъ, Моравянъ, Словакôвъ 9.248 (5727), Словѣнцѣвъ 123 (208), Сербо-Хорватôвъ 23 (4), Италійцѣвъ 144 (58), Румунôвъ 511 (283), Мадярôвъ 90 (95), Анґлійцѣвъ 1.

— **Книжочки** парохіяльнй въ добрôй оправѣ для вписуваня колекты мѣсячнои и другихъ жертвъ на церковь, можна достати въ редакціи »Свободы« по цѣнѣ 5 центôвъ за штуку.

БАЛЬ.

> **Баль! Баль! Баль!**
> вôдбуде ся
> **дня 13. Юлія с. р.**
> на дохôдъ гр. кат. церкви
> ВЪ IWANTOWN, PA.
> въ сали Дмитра Мороки.
> **Вступъ - - - - - - - 25 ц.**

Петро Зарѣчный зъ Iwantown, Pa. заславъ менѣ таку сину карточку, а въ листѣ мѣжь иншимъ писавъ менше бôльше таке:

Посылаю Вамъ тикетъ на нашь баль и прошу Васъ дуже красно, щобысьте прибули до насъ на 13. Юлія вечеромъ на ту нашу забаву. У насъ люде пороспорошуванй по »плейзахъ«, годѣ ихъ простому чоловѣкови зôгнати до купы та намовити до якои орґанізаціи. А якъ буде той баль, то збѣгне ся ихъ немало до салѣ п. Дмитра Мороки, то тамъ бы могли промовити кôлька слôвъ до людей, щобы собѣ якось инакше започинали. Поири тôмъ, що вчините намъ ту христіяньску прислугу, побачите нашь баль, якъ забавляють ся рускй люде въ Америцѣ.

— Справдѣ, що Зарѣчный не зле радить, — подумавъ я. А вже мене найбôльше зацѣкавивъ тымъ бальомъ. Я-жь его нѣколи ще въ Америцѣ не бачивъ. Въ Галичинѣ, правда, довело ся менѣ бачити не одну таку забаву, але-жь бо тамъ лишь панове та пôдпанки позваляли собѣ на таку втѣху. Робôтному чоловѣкови хиба пôдглядати можна було крôзь шибы вôконъ, якъ въ саляхъ гуличи охочй пôдъ тактъ добôрной музыки. А ту, диви! Въ Америцѣ инакше! Видко, що иншій край, край свободы. Ту и робôтникъ, а ще до того рускій, може въ вôльнôй хвили вôдъ працѣ забавити ся, якъ годить ся порядным людямъ. — Але якъ они той баль устроюють? — цѣкавило мене непомѣрно. — Якъ устроюють... йди и подиви ся, тогдѣ заспокоишь свою цѣкавôсть, ще другимъ про те розкажешь — вôдповѣвъ я собѣ на свои власнй пытаня.

Дорога до Iwantown недалека, то-жь коли я сѣвъ на »трейнъ« десь коло 4 годины сполудня згаданого дня, то бувъ на мѣсци вже на 7 годину вечеромъ. Противъ мене вышовъ Петро Зарѣчный, а коли мене побачивъ, втѣшивъ ся дуже:

— Приѣхалисьте якъ разъ на часъ. Народу тьма тьменна!

— То добре — погадавъ я собѣ. — Буде можна порушити неодну справу.

Поволи входили мы до мѣсточка, прямуючи до балевои салѣ. Хочь бы я не мавъ навѣть провôдника, то бувъ бы напевно тамъ трафивъ, бо ушей моихъ доходивъ невыразный людскій гамôръ та придавленый нимъ пискъ скрипки и клярнета.

За хвилю мы вже були на мѣсци. Коли я вôдчинивъ дверѣ балевои салѣ, обдало мене сопухомъ людского поту, та дыму. Въ очахъ менѣ потемнѣло, а въ носѣ почало скоботати такъ, що я здорово пчихнувъ щось зо три разы.

— На многая лѣта! — пожелавъ менѣ йдучій за мною Зарѣчный. Добра ворожба!

Коли мои очи привыкли до тои душнои атмосферы розглянувъ ся я кругомъ себе и ось що побачивъ:

Въ однôмъ углѣ салѣ сидѣли на пôдвысшеню цигане-музиканты, а въ другôмъ углѣ за довгимъ столомъ шинкували пивомъ, вискою и иншими напоями. Пôдъ стѣнами сидѣли на лавкахъ женщины и дѣти, передъ ними колесомъ крутили ся танцюючй пары, а въ самôмъ осередку скакали малй дѣтваки.

Я сѣвъ на крѣсло якъ разъ въ такôмъ мѣсци, де було найменше людей, а звôдки можна було слѣдити за всѣми и за всѣмъ. Я спершу глипнувъ на танцюючихъ. Музика вытинала завзято якійсь танецъ, але якій, то про те мабуть и самй танцюючй не мали найменшого понятя. Голоснй резмовы спдячихъ на лавкахъ женщинъ, верескôтъ дѣтей та гармидеръ охолоджуючихъ ся напитками мущинъ, а въ кôнци сильне выдупкуване ногами та выкрикуване танцюючихъ глушили музику цѣлковито. Нѣбы знати було, що въ той сали грають на скрипцѣ, на клярнетѣ та бубонять на басахъ и цимбалахъ, але все те таке придавлене та слабе и невыразне немовь бы походило зъ глубокои пôдземнои норы. Та людямъ про те байдуже. Се баль, а на балю мае ся танцювати. И танцювали завзято. Ось пересувае ся передôмною одна пара. Вôнъ червоный, злятый потомъ въ самôй сорочцѣ, а щобъ пôтъ не змочивъ ему ковнѣра, обвинувъ шію хустиною. За тою парою йшла друга, а »дансеръ« такъ само убраный и такъ само червоный зъ горяча и утомы. Тй певно недавно ще зъ краю, бо часъ вôдъ часу придупкували ногами та для бôльшои фантазіи выгôвкували неможливыми голосами. Але були тамъ и такй, що то вже не просто зъ моста, а щось трохи вôдмѣнне вôдъ тыхъ простыхъ людей. Се вже на пôвъ американцѣ, а якъ они самй себе называють: правдивй американе. Се майже сама молодѣжь. А ось оденъ зъ нихъ, що пересувавъ ся передъ мною зъ дѣвчиною. Капелюхъ въ него на бакиръ, въ устахъ цигаро, одною рукою обнявъ станъ дѣвчины, а другу сперъ на клубѣ, взявшись по пôдъ бôкъ. Танцювавъ повôльно, трохи подавшись въ передъ такъ, що розпалене цигаро мало не доторкало уха дѣвчины. Коло стола, де продавали напоѣ, не стоявъ вже майже нѣхто зъ гостей, лишь тй, що продавали, поспиравшись о стѣны, приглядали ся танцюючимъ. Але-жь бо дармувати, то дуже поганый порокъ. Они се розумѣли, то-жь перешепнули ся мѣжь собою, оденъ зъ нихъ пôдôйшовъ до циґанôвъ и на его знакъ музика перестала грати. Въ мить при напиткахъ стало глôтно, а въ загальнôмъ гармидерѣ чути було бренькôтъ скла та накликуваня парубкôвъ на дѣвчата та другихъ знакомыхъ до стола зъ напитками.

За хвилю цигане зачали строитись, а мѣжь людьми знову заворушило ся — мущины шукали собѣ пары. Якійсь здоровезный парубчакъ, що не мôгъ дôпхати ся крôзь глоту людей до своеи дѣвчины, що стояла на середъ салѣ, выкрикувавъ що силы до неи:

— Нацька! А не йди танцювати зъ кимъ другимъ!

А Нацька скривила устами, насмѣхаючись зъ него глумливо:

— Хиба ты мене выарендувавъ, чи що!

Парубокъ погрозивъ еѣ величезною шклянкою, а она у вôдповѣдь выставила ему языкъ якъ лопату.

Парубокъ, видко, обидивъ ся тымъ, бо заклявъ здорово и то такъ гидко, що тыхъ слôвъ не слѣдъ надруковати.

Якась женщина, що стояла бѣля него, попрѣкнула его за те, а вôнъ, не даючи еѣ договорити, вôдрубавъ:

— Що то, я въ старôмъ краю, чи що, абы менѣ не вôльно було того говорити?

— Добре мовишь, Ваню! — пôдтакнувъ ему вже на пôдпитку стоячій бѣля него чоловѣкъ. — Або то мы въ краю, щобы мали бояти ся, чи не возьмуть тобѣ послѣднои подушки зъ хаты!

— That's right! — вôдповѣвъ Ваньо, радый, що знайшовъ оборонцю. — Я собѣ ту панъ, нѣ жандармъ, нѣ цѣсарь не мае нѣчо до мене! Я собѣ панъ, мамъ грошѣ! — вдаривъ ся рукою по кишени, а опôсля вхопивши одною рукою краяна за шію, а другою женщину, потягнувъ ся зъ ними до »бары«. — Выпемо! — выкрикувавъ Ваньо, а за нимъ краянъ.

(Конець буде).

ЧИ ХОЧЕШЬ ЗАРОБИТИ $10?

Єсли такъ, то читай се уважно:

Живъ собѣ въ Америцѣ оденъ дуже а дуже богатый Анґликъ, фармеръ Мавъ вôнъ сотки тысячь акрôвъ поля, прекраснй господарскй будынки и машины, а худобы и коней безъ лѣку. Словомъ, бувъ се богачь великій — его маетокъ рахували на пôвтора міліона доларôвъ. До сего фармера прійшовъ разъ бѣдный Русинъ.

— Що-жь ты хочешь? — пытае Анґликъ.

— Роботу.

— Добре, — сказавъ Анґликъ, и почали годитись. Анґликъ хотѣвъ ему дати звычайну мѣсячну заплату, яку плативъ другимъ робôтникамъ, але Русинъ не хотѣвъ на се пристати. Вôнъ казавъ такъ:

— Я такои платнѣ не хочу.

— А яку-жь? — пытае Анґликъ.

— Я хочу — каже Русинъ — за першій день моеи службы лишь одного цента, за другій день два разы тôлько що за першій, за третый день два разы тôлько що за другій, за четвертый два разы тôлько що за третый и такъ дальше кождого дня по два разы таку заплату, якъ тая, що належалась менѣ дня попередного — ажь до 30 днѣвъ.

Анґликъ радо приставъ на таку згоду, але чи знаете що ся стало пôзнѣйше? Ото сей богачь за 30 днѣвъ стôлько завинивъ бѣдному Русинови, котрый служивъ у него, що мусѣвъ спродати весь свôй маетокъ, що вартавъ пôвтора міліона доларôвъ и еще зôставъ ему довженъ величезну суму грошей.

— Якъ се може бути? — запытае неоденъ — щобы въ такъ короткôмъ часѣ (30 днѣвъ) чоловѣкъ заробивъ такъ великй грошѣ?

На се кажемо: не лишь може бути, але и справдѣ такъ есть. А хто сему не вѣрить, нехай порахуе.

Хто выраху докладно 1) скôлько бѣдный Русинъ заробивъ на пôдставѣ сеи згоды за 30 днѣвъ службы и 2) скôлько богатый фармеръ зôставъ ему еще довженъ по заплаченю пôвтора міліона доларôвъ, нехай вытне понизшу карточку, на нѣй напише обѣ сумы и зашле еѣ намъ найдальше до 25. августа сего року, подаючи заразомъ свое имя и адресъ.

> Скôлько заробивъ Русинъ? ....
> Скôлько Анґликъ ему еще довженъ? ....
> Имя и прозвиско предплатника ....
> Єго адреса ....
> День и мѣсяць, коли картка писана ....

Всѣ имена тыхъ, що написали добрй сумы, будуть вложенй до однои скринки, а дня 1-го септембра вôдбудесь льосоване въ присутности спеціяльнои на се комісіи. Той чоловѣкъ, котрого имя буде перше вытягнене зô скриночки, достане надгороды $10.00. Такъ имя того, що выграе $10.00, якъ и имена другихъ, що вôдгaнули загадку, будуть выдрукованй въ »Свободѣ«.

Вôдгядки посылати и убѣгатись о надгороду могуть лишь тй читателѣ »Свободы«, що мають заплачену »Свободу« що найменше до 1-го юлія сего року.

Вôдгадки вôдъ тыхъ людей, що не предплачують »Свободы«, або не мають выплачене бодай до 1-го юлія 1901 року — не будуть принятй.

Редакція „Свободы"
Box 418, Olyphant, Pa.

— **Братство** св. Пророка Иліи въ Scranton, Pa. повѣдомляе всѣхъ своихъ членôвъ, щобы дня 28. юлія явили ся на рôчный мітинґъ, на котрôмъ буде выбраный новый урядъ и будуть кôнчити ся другй важнй дѣла. Котрый братъ не явить ся на мітинґъ, заплатить $1.00 кары.

Демко Лешко предсѣд.,
Андр. Вѣляцкій, секр.

Где есть?

Порфирій Мохнацкій, родомъ зъ Камянои, въ Галичинѣ. Вôнъ женатый. Послѣдными часами перебувавъ въ Passaic, N. J. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай дасть знати на адресу:

THEODORE LENIAK,
285 Harvey Str., Chicago, Ill.

— **Братство** св. Пророка Иліи въ Scranton, Pa. буде принимати въ мѣсяцю августѣ новыхъ членôвъ до братства не лишь старшихъ, але и дѣти вôдъ одного року почавши, безъ вступного.

Демко Лешко, предсѣд.,
Андр. Вѣляцкій, секр.

Где суть?

Ив. Рончковскій	бувъ въ	N. Braddock, Pa.
Ив. Голінатый	" "	Rosthern, Sask.
Ив. Танасійчукъ	" "	Ranchvale, Man.
Д. Кравець	" "	Stuartburn, Man.
Н. Дутчишинъ	" "	Sifton, Man.
Н Ченецкій	" "	Honolulu, H. Isl.
Гр. Дрогомирецкій (Петра)	" "	Pleasant Home, Man.
И. Саноцкій	" "	Shenandoah, Pa.
Ал. Федорчакъ	" "	Pittsburg, Pa.
М. Скирпанъ	" "	"
Н. Каганъ	" "	Tyler, Pa.
Вас. Малинякъ	" "	Mt. Carmel, Pa.
Ф. Бельскій	" "	Kewanee, Ill.
И. Кочанъ	" "	Trenton, N. J.
Т. Пиртель	" "	Brooklyn, N. Y.
Гр. Пацалатый	" "	Elisabeth, N. J.
М. Пуховскій	" "	Warehouse Point, Conn.
А. Дошна	" "	Jersey City, N.J.
В. Коваль	" "	" "
Miss A. Капелюхъ	" "	" "
К. Урбанъ	" "	" "
А. Урда	" "	" "
Ф. Симбаленко	" "	Clift. Heights, Pa.
Ив. Ревука	" "	" "
И. Вандзлякъ	" "	Carnegie, Pa.
Л. Гацикъ	" "	Eleanor, Pa.
о. Станкавець	" "	Duquesne, Pa.

Просимо о точнй адресы сихъ людей — инакше мы не годнй точно доручувати имъ нашои газеты.

Редакція.

— **Лишь короткій часъ** можна буде достати въ редакціи »Свободы« по вельми приступнôй цѣнѣ слѣдуючй книжки:

Новомодный Співаникъ (дуже цѣнна книжочка, выдала ред. „Комара")	15ц.
Житя Святыхъ перше $1.60, теперь лишь	$1.25
Молитвенникъ для руского народа	$1.10
Молитвенникъ въ зол. берегами	$1.60
Хвалите Господа (молитв.)	$1.20
" " въ дуже гарнôй опр.	$1.80
Пѣснословець (перше 50) теперь	45ц.

ВСЯЧИНА.

— Президентъ нового тросту »Интернешнлъ амбрела компни« заявивъ, що парасолѣ будуть такъ дешевѝ, що за кôлька цептôвъ буде можна купити парасоль въ разѣ дощу.

— Цапъ »Майкъ«, власнôсть одного пана въ Шікаґо, »збитувавъ« трохъ полисменôвъ. Разу одного вдаривъ полисменъ »Майка« за щось палкою. »Майкови« то не сподобало ся, вôдступивъ на 10 кроковъ взадъ, розлетѣвъ ся и вдаривъ полисмена такъ сильно въ живôтъ, що той впавъ на землю. Ображеный полисмепъ прикликавъ двохъ другихъ товаришѣвъ до помочи, але »Майкъ« въ протягу однои минуты повалѝвъ всѣхъ трехъ на землю, а коли оденъ зъ полисменôвъ выстрѣливъ зъ револьвера, »Майкъ« приступивъ до него, нотовкъ до непамяти и втѣкъ до своего пана. Таке чудо дѣяло ся минувшого тыждня въ Шікаґо.

— Въ Трентонѣ, Н. Дж. жіє пять братôвъ именемъ Baches, котрѝ покôнчили лишь елементарну школу, суть всѣ лоерами и мають добру практику.

— Въ протягу цѣлого року лишь 12 дней є такихъ, въ котрыхъ жителѣ Берлина не видять на небосклонѣ жаднои хмары.

— Украинскѝ мужики переселяють ся теперь до вохôдпои Сиберіи. Въ протягу 3 першихъ мѣсяцѣвъ сего року зъ околицѣ Одессы переселило ся тамтуды 3 тысячь людей.

— Въ мѣстѣ Нассо, въ Шкоціи, до сторожи огневои належить одна женщина.

— Капитанъ А. Ф. Лукасъ натрафивъ на бôгатѝ жилы нафты въ Beaumont, Tex., зъ котрыхъ доходъ обчисляють на 40 миліонôвъ дол. Лукасъ зъ заводу єсть инжинеромъ и ґеольоґомъ, передъ двома роками бувъ кондукторомъ на колеѣ, але стративъ мѣсце. Учувши, що въ Тексасѣ трафляють на богатѝ жерела нафты, пôшовъ щастя шукати и знайшовъ.

— Календарь хочуть зреформовати. На засѣданю товариства астрономичного въ Парижи астрономъ Фламаріонъ предложивъ проєктъ змѣны календаря теперѣшного. Пôсля его думки новый рôкъ мавъ бы ся зачинати зъ 21. марта; мѣсяцѣ не называли бы ся януаръ, февр...., але звали бы ся именами головныхъ честнотъ; новый рôкъ не бувъ бы днемъ тыждня, але осôбнымъ днемъ, святомъ; рôкъ мавъ бы 364 днѣвъ, а даты денѝ въ тыждни були бы незмѣннѝ т. з. єсли бъ въ середу було 3. якогось мѣсяця, то на слѣдуючій рôкъ въ ту саму середу було бы знову 3.

— Мѣсто Ню Йоркъ выдає рôчно на школы 19 миліонôвъ дол., а на удержане поліціи 12 миліонôвъ. Поліція складає ся зъ 7,710 людей, а въ школахъ учить 11,700 учителѣвъ, отже кождый полисмепъ має бôльшу мѣсячну платню, якъ учитель.

— Скваєрь Вилиямъ Вентцъ зъ Ню Йорку задумавъ поѣхати до Бофало на выставу. Прійшовъ на дипо тай почавъ оглядати ся на всѣ стороны. Люде думали, що вôнъ що згубивъ... нѣ, вôнъ рахувавъ свои дѣти, кôлько має купити тикетôвъ. Купивъ 14 тикетôвъ, а поѣхало ихъ 19, ихъ двоє нѣбы и 17 дѣтей.

— Єсли морскимъ свинкамъ дає ся пити спірітусъ черезъ 5 днѣвъ по 4 ґрамы на день, то потроять ся! На щасте рускій жолудокъ мôцнѣйшій вôдъ декотрыхъ звѣрятъ, бо часомъ и ґальонъ наразъ не зашкодить, особливо якъ за чуже пе ся або при якôй »оказіи«.

— Оденъ инжінеръ америк. вынайшовъ спосôбъ выробляти свѣтло зъ дыму, котре має бути яснѣйше вôдъ електричного.

— Не оденъ приписує собѣ успѣхъ, котрый єму доставъ ся припадково.

— Не оденъ чоловѣкъ не може и на лôжку спати, особливо коли го не має.

— Хто въ нынѣшныхъ часахъ не провадить борбы, той вже єсть побитый.

ЯКЪ НѢМЦѢ ДБАЮТЬ О ПРОСВѢТУ СВОИХЪ ДѢТЕЙ.

Число народныхъ школъ въ Нѣмеччинѣ єсть 59.300; до нихъ ходить 8,660.000 дѣтей, а учить 137.500 учителѣвъ и учительокъ, кошта выносять 342 миліонôвъ марокъ. Держава покрыває зъ того 100 миліонôвъ, а решту самѝ громады. Въ цѣлôй державѣ єсть 22 университеты, зъ 2800 профессорами, а учащає около 40.000 студентôвъ-академикôвъ; утримане університетôвъ коштує рôчно около 23 мил. марокъ. Въ Нѣмеччинѣ єсть 1108 ґімназій зъ 16.830 учителями, а 288.000 учениками. Утримане ґімназій коштує 75 мил. марокъ. Учительскихъ семинарій єсть тамъ 219 зъ 2000 профессорами, а 18.900 учениками, и 2100 ученицями. Окрôмъ того єсть тамъ 9 высшихъ школъ технічныхъ, а 18 фаховыхъ. Взагалѣ сказавши, въ Нѣмеччинѣ рôчно побирає науку въ высшихъ школахъ около 60.000 слухачѣвъ.

— Американьскѝ дѣти по школахъ публичныхъ зôбрали 54,270.-50 дол. на вôдновлене школъ публичныхъ въ Ґалвестонѣ, знищеныхъ бурею. — Недавно тому, Русины американьскѝ зôбрали ажь 180 дол. на фондъ школьный за 2 роки.

— Мѣсто Ню Йоркъ має 60 тысячь телефоничныхъ стацій.

— Въ Арґентинѣ, республицѣ полудневои Америки, єсть 4 миліоны сѣмсотъ вôсемдесять тысячь мешканцѣвъ, а 5 миліонôвъ вôсемдесять тысячь коней.

— Найбôльше кавы выпивають люде въ Америцѣ, кождого тыждня платять Сполуч. Державы оденъ миліонъ дол. полудневôй и середнôй Америцѣ за достарчене кавы.

— Нѣмеччина має о 15 миліон. бôльше людей якъ Австрія.

— Маґістратъ (City Hall) въ Филаделфіи мавъ бути выбудованый мъ 10 лѣтахъ и коштувати 3 миліоны дол. Теперь по 30 рокахъ еще не скôнчена будова а коштує вже 25 миліонôвъ дол.

— Дымъ зъ ґнотôвъ свѣчковыхъ єсть отруєю. Спати коли горить свѣчка єсть небеспечно.

— Англійцѣ варять рôчно 36 миліонôвъ 500 тысячь барылокъ пива и всьо сами выпивають. На вывôзъ за границю оставляють лишь 500 тысячь барылокъ.

— Оденъ американьскій банкирь подарувавъ панѣ крѣсло, зроблене зъ чистого срѣбла вартости до 190,-000 тысячь дол.

— Въ Парижи єсть 11 тысячь сѣмсотъ готелѣвъ, въ котрыхъ перебуває рôчно по 240 тысячь гостей.

Щось цѣкавого!

Братство св. Володимира Вел. въ Ансоніи принимає въ сѣмъ мѣсяцю новыхъ членôвъ безъ вступного такъ самотныхъ якъ и женатыхъ. Памятайте на се братя Русины зъ Ансоніи, Дерби, Симоръ и околицѣ. ≟25

П. Ромцьо, секретарь.

Важне!

Сего мѣсяця принимає братство св. Арх. Михаила въ Elmira, N.Y. новыхъ членôвъ безъ вступного. Русины мѣсцевѝ и околичнѝ корыстайте зъ доброи спосôбности! ≟25

Где єсть?

Петро Ревилякъ, що бувъ за якійсь часъ у Монтанѣ, а 27. Августа минувшого року выбравъ ся до Shamokin, Pa. до свого брата Василя и вôдъ того часу не дає чутки про себе. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай пише на адресу:

VASIL REVILIAK, 248 6-th Str., Shamokin, Pa.

Авг. 1.

Где суть?

Грицъ и Василь Русинко (Югасъ) родомъ зъ Нижныхъ Полянокъ, шариской столицѣ, повѣту Свидликъ, Угорщина. Пôйшли до Америки 4 роки тому назадъ и не знати где ся обертають. Голоситись на адресу: ≟1

JOHN KOSAR, ENYON, PA., Lack. Co.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛІИ въ SCRANTON, PA.

Демко Лешко предсѣдатель, М. М. Югасъ записникъ, Стеф. Масляръ касіеръ, Семанъ Чипакъ контрольоръ, Андр. Виляцкій секретаръ. Листы адресовати до секретаря А. Виляцкого, Warren Str. No 8

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, председатель; Мацей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гардый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єленьовскій касіеръ.

Бр. св. О. Николая въ Troy, N. Y.

Предсѣдатель Пав. Рончковскій, заступ. пред. Анд. Ксеничь; секретаръ М. Бискупъ, касіеръ Петро Рончковскій, заст. кас. Пет. Бабякъ, контрольоры Фил. Гира, Ст. Рончковскій, Ив. Слишь. Секретарь „Союза" Петро Рончковскій.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, председатель; Ал. Соманицкій, мѣстопред.; Т. Ґривна. секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинги вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О Вариха предсѣдатель, И. Щелецкій заступникъ, Варт. Дурнякъ секретарь, Титъ Дубецъ заступникъ, Анд. Драґанъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубянскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ, А. Сивикъ. С. Скрипанъ дверникъ, Д. Фешь заступникъ, Г. Микулякъ капитанъ.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сопчишакъ предсѣдатель, Ив. Вознякъ заступникъ, Спир. Горощакъ касіеръ, П. Зовада секретарь, Анд. Шпрохъ писаръ, Ос. Дзюричко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинги вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ôмъ. Заложене 21-го февруара 1900.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

А. Горбаль, предсѣд.; Ф. Студентъ, заступникъ предсѣдателя; Г. Горбаль, секретарь, Box 320, Derby, Conn.; А. Пôдберезнякъ, касіеръ, К. Горбаль заст. кас., Д. Шкуратъ капитанъ, Т. Цѣркотъ оп. хорыхъ, въ Ansonia, Яцко Качмаръ оп. хорыхъ въ Derby, Д. Сидорякъ дверникъ.

ЧИТАЙТЕ »СВОБОДУ«!